

Галина ОЛЕЙНІКОВА*
Юлія ПАТЛАТЮК

КОНЦЕПТ «КОЛІР» ЯК ЗАСІБ СТВОРЕННЯ ХУДОЖНЬОЇ ДІЙНОСТІ (на матеріалі творів Едгара Алана По)

У статті досліджується концепт «колір», визначаються його характеристики та властивості як носія культурної інформації, адже кольорова символіка є однією з найдавніших частин кожної лінгвокультури. Відмінною рисою концепту з компонентом «колір» є тісний взаємозв'язок мови і культури: поява нових концептофонів кольору в житті суспільства веде до виникнення та доповнення концептів кольору в мові. Спектр кольорів є неоднозначним, адже він виражає закріплені в певному суспільстві норми, погляди та колективний світогляд. Всебічне дослідження кольоропозначень в галузях різних наук є актуальним питанням сьогодення. Спектр кольорів часто використовують письменники у своїй творчій діяльності. Так, у статті було проаналізовано розповіді «Маска Червоної смерті», «Падіння Дома Ашерів» та «Чорний кіт» американського письменника Едгара Алана По, який активно використовував у своїй творчості колір як художній засіб зображення дійсності. Кольоровий символізм новел Едгара По використовується для передачі атмосфери таємничості, посилення почуттів і пристрастей героїв, підкреслення песимістичних настроїв та почуття розчарування, а також передачі особливостей меланхолічно-похмурих пейзажів. Над героями нависає фатум, їм властива витонченність почуттів, хворобливість пристрастей, підвищена вразливість. Сприйняття буття відмічене тривогою, яка переходить у страх. У всіх трьох оповіданнях автора звучить мотив приреченості, тема загибелі.

Ключові слова: концепт, кольорова символіка, художній засіб, символізм.

На сьогодні вивчення функціонування концептів у мові є одним з найбільш актуальних досліджень. Саме поняття «концепт», спочатку розроблене в логіці, набуло лінгвістичну значимість. Значення «концепту» досліджується в когнітивній науці, метафізиці та філософії. Термін «концепт» простежується від вчень Арістотеля до сучасних досліджень у рамках лінгвокогнітології В.А. Маслової, В.І. Карасика, Г. Г. Слишкіна, С. Г. Воркачева та ін.

Метою статті є дослідження особливостей кольоропозначень в образах художніх творів американського письменника Едгара Алана По як засобу відображення світогляду. Науковим завданням статті є визначення концепту «колір» як невід'ємної ланки культурного простору та аналіз використання системи кольорів в образах художніх творів Едгара Алана По.

Велику роль в системі базових національно-культурних концептів відіграють одиниці, що позначають колір. Відмінною рисою концепту з компонентом «колір» є тісний взаємозв'язок мови і культури: поява нових концептофонів кольору в житті суспільства веде до виникнення та доповнення концептів кольору в мові. У лінгвістиці найбільш всебічно розглядаються такі питання стосовно кольоропозначень: семантична структура, етимологія і історія кольорової лексики, функції кольору в художній творчості, метафори кольору, символіка кольору в культурах народів світу на різних історичних етапах та ін.

Багато робіт присвячено аналізу окремих кольоропозначень. Значні результати досягнуті у вивченні лексики зі значенням кольору в галузі психолінгвістики

* Олейнікова Г. – кандидат філологічних наук, доцент, Ізмаїльський державний гуманітарний університет, Україна; e-mail: oleinikova1211@gmail.com; Патлатюк Ю. – магістрантка факультету іноземних мов, Ізмаїльський державний гуманітарний університет, Україна; e-mail: uliapatlatuk@gmail.com

Р.М. Фрумкіною, А.П. Василевичем¹.

Колористика і кольорознавство є нині двома основними розділами, які досліджують концепт «колір» у різних аспектах. Колористика займається описом основних характеристик кольорів, досліджує їхню взаємодію, гармонізацію, вплив кольору на різні сфери життя людини, а також засоби та методи кольорів у процесі формування архітектурного середовища. Кольорознавство вивчає феномен кольору з теоретичного аспекту, узагальнюючи та систематизуючи знання про колір у фізиці, хімії, фізіології та психології.

Кольоровий символізм в лінгвістичній науці представлений в тісному взаємозв'язку з психічним і психологічним компонентом, відображаючи настрої, дійсність і сутність подій, що відбуваються. Дослідник Б.А. Базима наголошує на обмеженості кількості колірних символів². Так звані основні кольори, до яких відносяться червоний, жовтий, білий, чорний тощо, у текстах художньої літератури є найбільш уживаними. Етнокультурна складова варіює використання позначень кольору. Автор виокремлює три основні типи кольорової символіки: по-перше, колір як він є (ізолюваний від інших кольорів), що відрізняється багатозначністю і суперечливістю; багатогранне поєднання одного або декількох кольорів, складових загальне символічне ціле без окремо взятих значень; об'єднання кольору і форми, символіка яких пов'язана з геометричними абстрактними фігурами, такими як коло, квадрат, прямокутник і конкретними фізичними предметами, що позначають, наприклад, дорогоцінні каміння, прикраси або предмети (синява лінії горизонту)³.

Р.М. Фрумкіна поділяє кольори на дві категорії – хроматичні і ахроматичні. До хроматичних кольорів відносяться червоний, жовтий, помаранчевий, зелений, синій, фіолетовий кольори і усі їхні суміші. Хроматичні кольори ми бачимо індивідуально. До ахроматичних (які не мають кольору) відносяться білий, чорний і усі відтінки сірого, вони розрізняються лише за ступенем світлості⁴.

Більшість лінгвістів стверджує, що субстанція кольору не може бути визначена будь-якою системою координат, і що оптичний спектр континуальний: в ньому немає меж між окремими кольорами. Дійсно, не представляється можливим з точністю визначити, де закінчується блакитний і де починається синій. У кожного носія мови щодо цього питання може існувати власна думка. Тому питання про межі кольорового простору як і раніше залишається відкритим.

На сучасному етапі розвитку мови лексика з компонентом «колір» використовується письменниками в художній літературі для зображення портретів героїв та опису пейзажів, а також для поглиблення метафоричності зорових ефектів. Активно використовував у своїй творчості колір, як художній засіб зображення дійсності, відомий американський письменник та діяч Едгар Алан По (Edgar Allan Poe (1809 – 1849)). Він є одним із представників американського романтизму, та нині вважається класиком світової літератури. Митець є визнаним зачинателем детективного жанру і першим американським письменником, який почав працювати у жанрі короткої новели. Його перу належать такі твори як: «Падіння дома Ашерів» («*The Fall of the House of Usher*», 1839), «Маска Червоної Смерті» («*Masque of the Red Death*»), «Провалля і маятник» («*The Pit and the Pendulum*», 1842), «Чорний кіт» («*The Black Cat*», 1843), «Овальний портрет» («*The Oval Portrait*», 1842), «Таємниці Марі Роже» («*The Mystery of Marie Roget*», 1842), «Викрадений лист» («*The Purloined Letter*», 1844) та інші.

«Маска Червоної Смерті» («*Masque of the Red Death*», 1842) – одна з відомих новел письменника, що користується популярністю серед читачів та дослідників літератури.

¹ Антологія концептов. Под ред. В.И. Карасика, И.А. Стернина. Том 1. Волгоград: Парадигма, 2005. С. 352

² Базыма Б. А. Психология цвета: теория и практика. М.: Речь, 2005. С. 205

³ Бабій І. М. Колір і деякі мовні засоби його творення. Актуальні проблеми словотвору української мови. Тернопіль, 1993. С. 184

⁴ Фрумкіна Р.М. Цвет, смысл, сходство: Аспекты психолингвистического анализа. М. : Наука, 1984. С. 176

Сюжет новели розгортається навколо епідемії чуми, яка забирає тисячі життів за короткий термін. Мешканці невеличкого містечка помирають кожен день, а принц Просперо та його наближені вирішують заховатися в замку та перечекати час нашість хвороби.

Твір, на наш погляд, є певним екзистенційним поглядом людини на світ і на саму себе у певні «межові» періоди життя. Гра із життям і смертю – один із основних мотивів новели, оскільки герої намагаються побороти смерть усіма доступними засобами. Художній час в новелі характеризується конкретністю та символізмом, а фабульний час у новелі тісно переплітається із сюжетним, і, хоча ґрунтується на реальному перебігу подій, однак ускладнюється наративними прийомами (описи кімнат, що мають різний колір тощо), котрі уповільнюють, призупиняють, або і загалом, переривають сюжетний час.

Кольоровий символізм чітко простежується у новелі під час опису кімнат, які представлені в тексті, розміщення яких нагадує лабіринт, з якого немає виходу. *«Here the case was very different, as might have been expected from the duke's love of the bizarre. The apartments were so irregularly disposed that the vision embraced but little more than one at a time. There was a sharp turn at every twenty or thirty yards, and at each turn a novel effect. To the right and left, in the middle of each wall, a tall and narrow Gothic window looked out upon a closed corridor which pursued the windings of the suite...»⁵.*

Кімнати в замку розташовані зі сходу, де встає сонце, зароджується життя – на захід, де сонце заходить, затухає. Відповідно, і колір кімнат символізує різні етапи людського життя.

Лексико-семантичне поле синього кольору включає в себе периферійні кольори, такий як блакитний та фіолетовий. Блакитна кімната, що знаходиться в східній частині належить самому принцу, адже з давніх часів блакитний був кольором знаті в американському суспільстві. Цей колір символізує невинність, невідомість, життєрадісність. Можна сказати, що цим кольором автор позначив зародження життя людини.

Наступна кімната – фіолетова, поєднання синього та червоного говорить про початок росту та розвитку. Колір третьої кімнати – зелений, семантичне ядро якого уособлює «весну» життя, молодість, свіжість та оновлення. Пофарбувавши кімнату в помаранчевий колір, автор позначає зрілість особистості, даремно цей колір викликає асоціацію з осінню та заходом сонця, тому що цей період життя характеризується духовною сталістю та самоствердженням людини. Цей колір є похідним від поєднання жовтого та червоного кольорів. Білий, наступний колір, символізує вік, чистоту та мудрість. Бузковий колір, який відноситься до лексико-семантичного поля синій, в цьому випадку символізує мрійливість та ностальгію, тому що людина вже пройшла значні періоди власного життя, а тепер вона надається спогадам минулих часів. Нарешті, чорна кімната, колір якої завжди символізує траур і смерть. У новелі письменник зображує поєднання чорного оздоблення кімнати із багряними, «густого кольору крові» вікнами, асоціюється з кров'ю та страхом.

Поєднання червоного і чорного кольорів символізують тандем смерті і темряви, що у новелі уособлюється через образ сьомої кімнати: *«But in this chamber only, the color of the windows failed to correspond with the decorations. The panes here were scarlet – a deep blood color»⁶.*

Наявність семи кімнат є певною алегорією життя, тому й придворні не входять у чорну кімнату, яка стає у новелі символом смерті. Червона смерть проходить через усі кімнати кольорів «життя», від народження і до смерті. Просперо теж рухається цим шляхом, намагаючись наздогнати незнайомця у масці «червоної смерті», який неочікувано потрапив на бал-маскарад.

Маска Червоної смерті – це символ, що є вічним і абсолютним, символізує неминучість, від якої не втекти. Цікаво, що принца Просперо новина про незнайомця у

⁵ Poe E.A. Selected Stories. Kharkiv : Ranok, 2003. P. 288

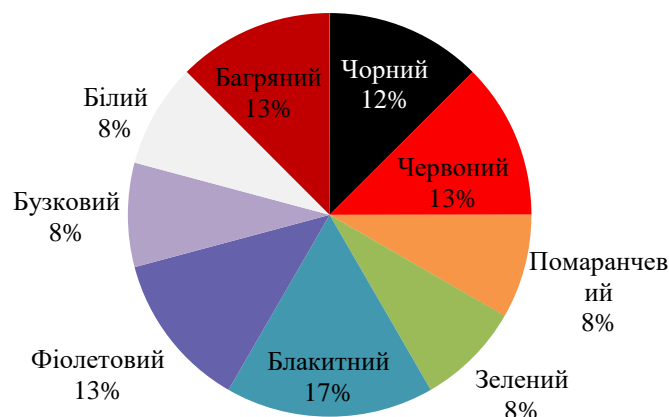
⁶ Poe E.A. Selected Stories. Kharkiv : Ranok, 2003. P. 288

новій масці застає у блакитній кімнаті, яка знаходиться із діаметрально протилежного боку до чорної кімнати. Принц проходить за незнайомцем увесь цикл, який закінчується в останній кімнаті.

Отже, шлях героїв в новелі – це перехід від життя до смерті. У новелі «Маска Червоної Смерті» Едгара Аллана По з логічною послідовністю і поетичною переконливістю доводить читачеві, що страх смерті – найсильніше почуття, яке може відчувати людина. Автор досить чітко вибудовує схему, де перетинається простір і час: кожен предмет або людина знаходиться у певному місці і в певний час, що автором зображено символічно. Показуючи рух «смерті», він називає кожен кольорову кімнату, через яку вона проходить: *«It was in the eastern or blue chamber in which stood the Prince Prospero... he made his way uninterruptedly... through the blue chamber to the purple chamber – through the green to the orange – through this again to the white – and even these to the violet»*. Можна сказати, що у цьому творі автор активно використовує не тільки основні кольори (червоний, зелений, білий, чорний, помаранчевий), але й похідні кольори та їх відтінки (бузковий, фіолетовий, багряний).

Діаграма 1

Репрезентація кольорів у новелі «Маска Червоної Смерті»

Наступним твором письменника було обрано розповідь «Падіння дома Ашерів» (*«The Fall of the House of Usher»* (1839)) – не менш відома розповідь Едгара По. Головний герой – оповідач, приїжджає до свого старого приятеля Родрика Ашера, у якого помирає сестра із загадкових обставин. Похмура атмосфера затягує та пригнічує героя, аж раптом за містичними обставинами воскресає померла. Наляканий оповідач не в змозі зрозуміти це та тікає подалі від того будинку.

Цей твір вирізняється вкрай глибоким символізмом, у тому числі і кольоровим. Вже на самому початку твору, коли автор описує околиці будинку, він задіює кольорові символи: *«I looked upon the scene before me – upon the mere house, and the simple landscape features of the domain – upon the bleak walls – upon the vacant eye-like windows – upon a few rank sedges – and upon a few white trunks of decayed trees – with an utter depression of soul which I can compare to no earthly sensation more properly than to the after-dream of the reveller upon opium...»*.⁷ Автор хоче порівняти зовнішній вид дому із внутрішнім станом його мешканців, які є спустошеним та пригніченими.

Цікавим у творі є образ озера та символ чорної води. Вода ж у озері, як описує автор, чорна, непорушна, бездонна, зловісна, та несе у собі негативне значення.

⁷ Edgar Allan Poe. Selected tales. Penguin books. London, 1994. P. 300

Також символічним є опис родового замку, тут так само присутній не менш депресивний ахроматичний сірий колір, який автор використовує для підкреслення похмурої атмосфери: «*He said, obtained over his spirit – an effect which the physique of the gray walls and turrets, and of the dim tarn into which they all looked down, had, at length, brought about upon the morale of his existence*».

Криваво-червоний місяць «*blood-red*», який сяєв під час падіння будинку Ашерів так само містить у собі негативний сенс: «*The radiance was that of the full, setting, and blood-red moon which now shone vividly through that once barely-discernible fissure of which I have before spoken as extending from the roof of the building, in a zigzag direction, to the base*».⁸

Перш за все, варто підкреслити, що простір, пейзаж і ландшафт цієї новели повністю відображають зміни, що відбуваються з внутрішнім світом героїв. Навколо старого маєтку – непривітна і нескінченно жахлива місцевість. Оповідач заглядає в чорні води озера, розташованого поруч з будинком, натякаючи на те, що вода немов затягує в свою безодню. Те ж саме відбувається і зі стінами маєтку, обвішаними павутиною, вкритими лишайниками і цвілью, – вони ніби занурюють героїв в стан скорботи і смутку.

Варто відзначити, що кольорові символи певного лексико-семантичного кольору, що застосовуються майстром художнього слова, є зображенням мотивів смерті («*black*», «*dull*», «*pale*», «*gray*», «*blood-red*»). Саме персонажі тут залишаються єдиним атрибутом миру живих, що знаходяться в чужому та дивному світі мертвих. Художній світ твору проявляється у багатогранності зображувальної письменником смерті, але одноманітності життя.

Аналіз використання певних кольорів у новелі «Падіння дома Ашерів» можна представити графічно (див. діаграма 2):

Діаграма 2

Останнім проаналізованим твором є «Чорний кіт» («*The Black cat*» (1843)) – відомий твір Едгара Алана По, що є класичним прикладом готичного літературного стилю. Сюжет твору сповнений різноманітними символами, в тому числі і кольоровими. Розповідь йде від оповідача, який страждав алкогольною залежністю. Чорний кіт, якого тримав вдома оповідач, мав кличку Плутон, що пов'язана з іменем давньогрецького бога підземного царства, де панує вічна темрява: «*This latter was a remarkably large and beautiful animal, entirely black and sagacious to an astonishing degree. ... My wife made frequent allusion to the ancient popular, which regarded all black cats as witches in disguise.*»⁹.

⁸ Edgar Allan Poe. Selected tales. Penguin books. London, 1994. P. 300

⁹ Edgar Allan Poe. Selected tales. Penguin books. London, 1994. P. 300

У цьому уривку автор підкреслює містичність чорного кольору, порівнюючи чорних котів із замаскованими відьмами.

Гармонія у стосунках героя із твариною була зруйнована тоді, коли той уперше його вкусив. Натомість – як відплата за скоєне – кіт був позбавлений ока. Невзможі тримати себе у руках герой травмував та вбив kota. Гірке розкаяння закрадається в душу героя і виходить назовні у вигляді сліз, однак жадоба змусити страждати того, хто найбільше до тебе прив'язаний, все-таки перемагає: «...*hung it because I knew that it had loved me, and because I felt it had given me no reason of offence; hung it because I knew that in so doing I was committing a sin – a deadly sin...*».

Пожежа, що виникає після навмисного вбивства, – символ знищення, вогню, відплати за скоєне. Тепер героя ніколи не полишатиме спогад про його звірство, адже гігантський чорний кіт з мотузкою на шиї, що відобразився на барельєфі, стає символом його совісті. Другий кіт – це лише тінь першого, про що символізує яскрава біла пляма у вигляді шибениці у нього на грудях. І він викликав у оповідача ті ж самі почуття: «...*I know not how or why it was – its evident fondness for myself rather disgusted and annoyed. By slow degrees, these feelings of disgust and annoyance rose into the bitterness of hatred.*».

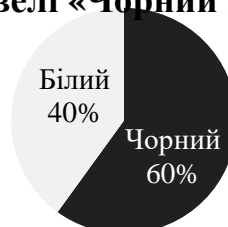
Доречно сказати про домінування символіки ахроматичних кольорів в новелі, що створює похмурий та меланхолічний настрій безнадії і в повній мірі розкриває психологічне тло скоєного вбивства. Чорний колір в творі виступає символом нічного мороку, смерті, страху. Вводячи у твір чорний колір, автор відсилає героя до асоціацій з жахом, божевіллям, неминучості трагедії, кров'ю і кінцем життя. У новелі наявна і згадка про білий колір: «*It was a black cat – a very large one – fully as large as Pluto, and closely resembling him in every respect but one. Pluto had not a white hair upon any portion of his body; but this cat had a large, although indefinite splotch of white, covering nearly the whole region of the breast*». Пляма білого кольору символізує добре та чисте серце тварини, яку вбив оповідач, саме білий колір ототожнюється з світом, чистими помислами та невинністю. Знову ж таки протиставлення білого та чорного кольору використовується письменником для зображення чіткої межі добра та зла, адже саме опозиція цих ахроматичних кольорів позначає вічне протистояння темряви та світла.

Кольорові символи у творі стають начебто самодостатніми, гальмують дію, експозиція здається розрахованою на значно довший сюжет. Домінуючим кольором у новелі виступає чорний колір, який передає скорботу, тугу, демонструє зв'язок з померлими і є кольором диявола, на противагу білий колір використовується для позначення опозиції двох протилежних сил, які наповнюють душу оповідача.

Проведений аналіз використання певних кольорів у новелі «Чорний кіт» можна представити графічно (див. діаграма 3):

Діаграма 3

Репрезентація кольорів у новелі «Чорний кіт»

Отже, кольоропозначення перебувають у колі актуальних питань дослідників, особливо з аспекту семантичного наповнення. Лексико-семантичну структуру концепту «колір» формують денотативні та конотативні компоненти, які змінюються в залежності від культурного, національного та етнічного впливу, саме це обумовлює складність вивчення феномена кольору в свідомості і в мові.

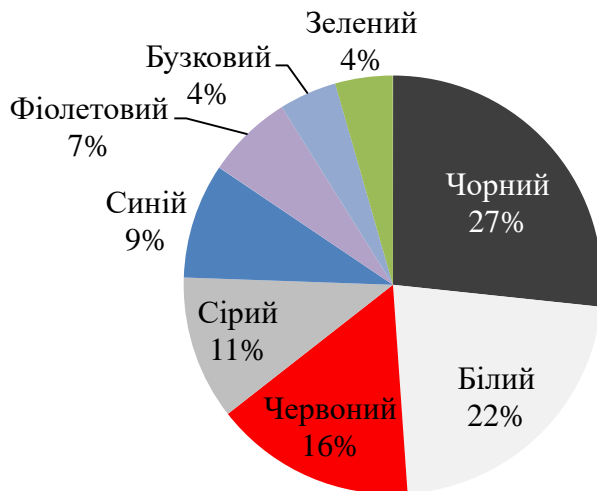
Можна без сумніву стверджувати про наявність кольорових символів на рівні мотивів у трьох аналізованих новелах Едгарда Аллана По. Найчастіше письменник вводить у твори чорний, білий, сірий, червоний кольори. Це свідчить про те, що через такі кольори автор намагається передати настрій та психічний стан героїв. Таємнича атмосфера, метафоричність образів, гіперболізація почуттів і пристрастей – ключові характеристики кольорового символізму оповідань Едгара Алана По. Кольори допомагають письменнику передати читачу настрої песимізму і розчарування та своєрідність меланхолічно-похмурих пейзажів. Над героями нависає фатум, їм властива витонченість почуттів, хворобливість пристрастей, підвищена вразливість. Сприйняття буття відмічене тривогою, яка переходить у страх. У всіх трьох оповіданнях автора звучить мотив приреченості, тема загибелі.

Узагальнюючи вищезазначене можна сказати, що твори Едгара По характеризуються абстрактністю символів, метафоричністю та містичністю. Здебільшого автор використовує ахроматичні кольори, що пояснюється фантастичною та магичною спрямованістю творів, у яких часто похмура, безрадісна та важка атмосфера, але є і хроматичний спектр кольорів, як у новелі «Маска червоної смерті». У творах «Падіння дома Ашерів» та «Чорний кіт» переважають лексико-семантичні поля чорного, сірого, білого та червоного кольорів та їх відтінків («black water», «blood-red moon», «black cat», «white splotch» «gray walls»). На противагу в новелі «Маска червоної смерті» автором використан широкий спектр як основних кольорів, так і їх відтінків у зображенні кімнат принца. Письменник наділив кольори алегоричним сенсом, позначивши, таким чином, певні періоди життя людини.

У діаграмі 4 можна побачити використання кольоропозначень в проаналізованих творах Едгара Алана По у кількісному відношенні:

Діаграма 4

Репрезентація кольорів у новелах «Маска Червоної смерті», «Падіння дома Ашерів», «Чорний кіт» Едгара Алана По

Як бачимо, письменник надає перевагу червоному, чорному, сірому та білому кольорам, тому що в його творах увага сконцентрована на темах швидкоплинності життя, неминучості смерті, добра та зла в душі людини, та всі ці теми обрамлені містифікацією та фантастичністю, а базові ахроматичні кольори несуть у собі певну магичну семантику. Найбільш вживаний хроматичний колір – червоний, автор наділяє негативним значенням жаху, крові та смерті, як це яскраво продемонстровано в новелі «Маска червоної смерті».

ДЖЕРЕЛА ТА ЛІТЕРАТУРА

- Edgar Allan Poe. Selected tales. Penguin books. London, 1994. P. 300
 Poe E.A. Selected Stories. Kharkiv : Ranok, 2003. P. 288
 Антологія концептов. Под ред. В.И. Карасика, И.А. Стернина. Том 1. Волгоград: Парадигма, 2005. С. 352
 Бабій І. М. Колір і деякі мовні засоби його творення. Актуальні проблеми словотвору української мови. Тернопіль, 1993. С. 184
 Базыма Б. А. Психология цвета: теория и практика. М.: Речь, 2005. С. 205
 Фрумкина Р.М. Цвет, смысл, сходство: Аспекты психолингвистического анализа. М.: Наука, 1984. С. 176

REFERENCES

- Antolohyia kontseptov (2005) [Anthology of concepts] Pod red. V.Y. Karasyka, Y.A. Sternyna. Tom 1. Volhohrad: Paradyhma, p. 352 [in Russian]
 Babii I. M. (1993) Kolir i deiaki movni zasoby yoho tvorennia. Aktualni problemy slovotvoru ukrainskoi movy. [Color and some linguistic means of its creation. Actual problems of word formation of the Ukrainian language] Ternopil, p. 184 [in Ukrainian]
 Bazyma B. A. (2005) Psykholohyia tsveta: teoryia y praktyka.[Psychology of color: theory and practice.] M.: Rech [M.: Speech], p. 205 [in Russian]
 Frumkina R.M. (1984) Tsvet, smysl, skhodstvo: Aspekty psykholynhvystycheskoho analiza. [Color, Meaning, Similarity: Aspects of Psycholinguistic Analysis.] M.: Nauka [M.: Science], p. 176 [in Russian]
 Edgar Allan Poe. Selected tales. Penguin books. London, 1994. 300 p. [in English]
 Poe E.A. Selected Stories. Kharkiv : Ranok, 2003. 288 p. [in English]

Oleinikova G. Patlatiuk Yu. Concept «Colour» as a way of depicting artistic reality (based on the works of Edgar Poe).

The article examines the concept of «colour», defines its characteristics and properties as a carrier of cultural information, because color symbolism is one of the most important parts of every linguistic culture. Coloristics is the main divisions that explore the concept of «color» in different ways. Coloristics deals with the description of the main characteristics of colors, their interaction, harmonization, the influence of color on various spheres of human life, as well as the means and methods of colors in the process of forming an architectural environment, and color science studies the phenomenon of color from a theoretical aspect, generalizing and systematizing knowledge about color in physics, chemistry, physiology and psychology. The range of colors is ambiguous, because it expresses the norms, views and collective worldview established in a certain society. Comprehensive study of color symbols in the fields of various sciences is a topical issue nowadays. The range of colors is often used by writers in their literary works. At the present stage of language development, vocabulary with the component «color» is used by different writers in fiction to depict the portraits of characters and descriptions of landscapes, as well as to deepen the metaphorical visual effects. Thus, the article analyzed the stories «Mask of the Red Death», «The Fall of the House of Usher» and «Black Cat» by American writer Edgar Allan Poe, who actively used color in his work as an artistic means of depicting reality. The colorful symbolism of Edgar Allan Poe's short stories is used to convey an atmosphere of mystery, enhance the feelings and passions of the characters, emphasize pessimism and frustration, as well as convey the features of melancholy-gloomy landscapes. Fate hangs over the personages, they are characterized by subtlety of feelings, painful passions, increased vulnerability. The perception of being is marked by anxiety, which turns into fear. In all three stories sounds the theme of death.

Key words: *concept, color symbols, artistic means, symbolism.*